

Про Жар-птицю та Вовка (народна казка)

Автор Невідомий

Було у одного царя три сини – два розумних, а третій дурень. От прийшли вони до батька та й просять, щоб відпустив він їх поїздити по світу, подивитись на інші царства.

Батько вислухав синів і каже:

– Вибирайте собі з табунів коней, яких завгодно, і їдьте, куди хочете.

Обидва старші вибрали коней щонайкращих, а менший узяв найпоганішого коня.

Виїхали вони усі троє однією дорогою. Ідуть та їдуть.

Коли дивляться – стоять три стовпи, і від кожного стовпа йде дорога: одна прямо, друга наліво, а третя направо.

На однім стовпі написано: "Хто поїде цією дорогою, той сам буде ситий, а кінь його голодний"; на другім: "Хто поїде цією дорогою, той сам буде голодний, а кінь ситий"; на третім: "Хто поїде цією дорогою, у того вовк коня з'їсть".

Поїхали вони: старший по тій дорозі, що сам буде ситий, а кінь голодний; середній по тій, що сам буде голодний, а кінь його ситий; а менший – по тій, що вовк коня з'їсть.

Тільки що менший трохи проїхав, іде вовк назустріч йому.

– Злазь з коня, я його з'їм!

Нічого робити – узяв парубок сідло на плечі та й пішов собі дорогою, а коня покинув.

Коли це доганяє його знову той же таки вовк:

– Сідай на мене, куди тебе везти?

А парубок йому:

– Вези, куди сам знаєш!

Привіз його вовк у великий ліс, а посеред того лісу – хата велика; біля тієї хати стовп стоїть, на стовпі клітка висить, а в тій клітці птиця сидить та вся аж сяє. Побачив її парубок і схотів добути.

– Іди, – каже вовк, – полізь по стовпі, та не берись за шнурочок, а прямо бери клітку.

Зліз парубок на стовп, та замість клітки зачепив рукою шнурочка – коли це дзвоник: дзень-дзень-дзень.

Вибігають сторожі, що стерегли птицю, питають парубка, чого йому треба.

– Хотів, – каже він, – птицю забрати.

А сторожі йому:

– Це не проста птиця, а жар-птиця. Коли хочеш, щоб ми її дали, приведи нам коня до половини золотого, а до половини срібного.

Пішов від них парубок й розказав вовку все, як було.

– Сідай же швидше, – вовк йому, – та поїдемо.

Привіз вовк його знову-таки у ліс, а в тім лісі – кам'яні конюшні, а в конюшнях іржуть коні.

Вовк і каже парубкові:

– Іди ж в оцю конюшню, бери першого коня, та бери не за уздечку, а за гриву.

Пішов парубок у конюшню й забув знову, що йому наказував вовк, узяв коня за уздечку, а удила тільки – брязь, брязь...

Вискочили сторожі і питають, чого йому треба.

– Хотів вести коня, – відповів парубок.

– Е, привези нам панну, що живе за сім верст відсіль у дубовім гаю, тоді візьмеш коня.

Прийшов парубок до вовка без коня й розказав йому все.

– Сідай же швидше та поїдемо, – каже вовк.

Приїхали знову у гай дубовий. Коли дивляться – по горі ходить панна з дівчиною, своєю служницею.

– Іди ж до тієї панни та скажи їй, що тобі дуже хочеться пити: нехай вона пошле ту дівчину по воду, а ти бери скоріш панну на оберемок та й неси до мене.

Просить парубок панну напитися, а вона його у хату запрошує.

– Пошліть дівку по воду, – відказує парубок.

Вона й послала, а парубок тоді як ухопить її на оберемок та мерщій до вовка, сів на нього і полетів, як птиця.

Прибігли до того місця, де був кінь до половини золотий, до половини срібний, вовк став та й каже парубкові:

– Я перекинусь панною, а ти мене відведи і віддай сторожам. Як візьмеш у них коня до половини золотого, до половини срібного, сідай на нього і їдь швидше по тій дорозі, що до жар-птиці. Я дожену тебе...

Узяв парубок ту панну, підвів до сторожів та й проміняв на коня.

Потім посадив на коня панну, сів і сам поїхав чистим шляхом, що йде до жар-птиці.

А сторожі узяли ту панну, що він залишив їм, принесли їй яблук, ягід і давай годувати. Наївсь наш вовк гарно й попросився трохи погуляти.

Як тільки випустили його, він зразу і перекинувся вовком та й побіг собі скільки видно, тільки курява знялась.

Наздоганяє парубка аж там уже, де була жар-птиця.

– Я перекинусь конем, а ти відведи мене і віддай сторожам. Як візьмеш жар-птицю, сідай на коня і їдь аж до тієї дороги, де ти розпрощався з братами, там і жди мене. Та тільки не спи, – а то буде лихо.

Парубок так і зробив: виміняв жар-птицю, сів на коня, взяв панну та мерщій і подався.

Приїздить на те місце, де три дороги сходяться в одну понад глибоким яром. Сів відпочити, а коня пустив пастись. Жар-птиця сидить у клітці та співає, а панна й просить його:

– Не засни, будь ласка, а то буде лихо.

Коли дивиться вона: їдуть двоє. Кинулася до парубка – аж він уже спить. Будила-будила – ніяк не розбудить. Під'їхали туди ж і ті парубки.

– Дивись-но, – каже один, – це ж наш брат-дурень. Давай укинемо його в яр, а коня, жар-птицю і красну панну візьмемо собі!

Незабаром прибігає вовк. Дивиться – нікого нема, а понад яром сорока літ

– Не літай ти понад яром, а принеси краще води цілющої й живущої.

– В чому ж я тобі принесу? – питає сорока.

Він зробив з листя дві коробочки, одну прив'язав сороці до однієї ноги, другу до другої та пустив її. Сам поліз у яр, витяг звідтіля парубка, – а він уже неживий.

На другий день прилітає сорока до вовка в полудень – приносить воду. Полив він парубка цілющою й живущою водою – оживив.

– Та й довго ж я спав, – каже той.

– Якби не я, заснув би ти навіки, – обізвався вовк. – Сідай швидше та поїдемо, а то старший брат обвінчається з панною.

Приїжджає парубок додому, дивиться – стоїть перед ґанком коляска; а в тій колясці його кінь запряжений – до половини золотий, до половини срібний.

Як побачив його кінь, так і кинувся до нього, поволік з собою і коляску, а як побачила жар-птиця у вікно, так і пурхнула до нього: розбила вікно, вилетіла та й сіла йому на плече.

Коли виходить і панна з його братом, така заплакана, – їхати до вінця. Як угледіла ж вона свого парубка – зараз до нього так і кинулась.

– Ось хто мене знайшов, – каже, – за нього й вийду!

Дивиться на це диво батько і сам не знає, що воно робиться. Тут той парубок і розказав йому все, як було.

Поїхав парубок до вінця, повінчався з панною, братів простив, а вовкові засмажив цілого барана.

От вам казка, а мені бубликів в'язка.